

JAKOU PERSPEKTIVNÍ ORGANIZACI VOJSKOVÉHO LETECTVA?

Tuto otázku si kladou štábní důstojníci na základě různých názorů a informací, které ale nemají vždy objektivní charakter. Již v minulých letech jsme se bránili provádění rychlých změn v organizaci vojskového letectva a zavádění všeho, co nám bylo doporučováno. Bylo aplikováno jen to, co zabezpečovalo modernizaci struktur a vyhovovalo ČSA.

Typické však v letectvu bylo, že v době přípravy organizačních změn si málokdo našel čas na konstruktivní ovlivnění a dopracování struktur, spíše byly patrné tendence nic neměnit a hlavně nepustit ze své podřízenosti, i když změna stavu byla nutná.

Názorně – viz rušení Středisek bojového velení letecké armády, vytváření velitelství letectva vševojskových armád a zavádění nové organizační struktury vojskového letectva v podřízenosti pozemního vojska. I když staré složení nevyhovovalo, což se prokázalo na několika cvičeních s vojsky, přesto nová struktura kádrově zůstala nedostatečně zabezpečena, čehož okamžitě využili staří odpůrci k uplatnění svého názoru, aby se vrtulníkové letecké pluky do podřízenosti nových velitelství armád nepředávaly.

Kupily se nové argumenty o změnách zaváděných v sovětském letectvu, kde se vojskové letectvo vracelo zase do leteckých armád. Velikášství a samolibost našly argumenty, ale naopak upevnění velení vojskovému letectvu, obsazením řídicích funkcí odborníky a pozornost věnovaná tomuto letectvu veliteli vševojskových svazů ukazuje na správně přijaté a prosazované organizační principy.

Jak už jsem uvedl v člancích ve *Vojenské mysli* č. 8 a 9/1987, je třeba pozornost zaměřit k výcviku a výchově, abychom dosáhli výraznějších výsledků. Souběžně s tím by nemělo být u vyšších stupňů zapomináno na výraznou modernizaci vrtulníků a jejich speciálního vybavení tak, jak je tomu u tanků.

Dnes již snad málokdo pochybuje o tom, že **ve vojskách NATO** postupuje modernizace struktur a techniky intenzivně, plánovitě a s využitím všech poznatků z lokálních válek a aplikací moderních technologií.

I když organizace u americké, západoněmecké a francouzské armády není úplně shodná, má ale společné to, že u různých stupňů je vojskové letectvo podřízeno velitelům pozemního vojska. Organizace přísně vychází ze zásad použití

tohoto letectva v soudobém boji. (Viz podrobněji ZI č. 10/1989 (374), vydaná ZS/GŠ ČSA.)

Čeho by bylo vhodné si povšimnout v organizace vojskového letectva NATO. Především se domnívám, že významu, jaký přiřkládají všechny státy aliance vojskovému letectvu. Vezmu-li v úvahu jen počty vrtulníků, je patrné, že vrtulníková brigáda mechanizované a obrněné divize americké armády má téměř dvojnásobný počet vrtulníků, než je u naší vševojskové armády. To platí i v porovnání s vojskovým letectvem armádního sboru západoněmecké armády. Naše organizace je blízká organizaci vojskového letectva armádního sboru francouzské armády.

V NATO je vojskové letectvo považováno za druh pozemního vojska, které zvyšuje jeho mobilnost a palebnou sílu. Hodnocení jeho předností je plně v souladu s jeho organizací a výzbrojí.

Je zvýrazňována možnost:

- rychlého zásahu v ohrožených prostorech,
- ničit s vysokou účinností obrněnou techniku a přisunované zálohy protivníka,
- rychle překonávat velké a zamořené prostory i terénní překážky.

Významná je úloha vojskového letectva při plnění úkolů všech druhů bojové činnosti pozemního vojska.

Úkoly stanovené vojenskými předpisy jsou obdobné jako u nás, což zákonitě vyplývá z možností techniky a vysoké specializace tohoto vojska. Mimo vzdušného průzkumu, REB, palebné podpory, vzdušné přepravy vojsk a materiálu, zabezpečení velení a spojení jako základních úkolů, bude vojskové letectvo uskutečňovat odsuny raněných a nemocných, pátrací a záchrannou službu, řízení dělostřeleckých paleb a zřizování minových zátarasů.

Na základě bojových zkušeností a účelového zasazení dochází k výstavbě specializovaných bitevních, průzkumných, víceúčelových, dopravních, spojovacích a dalších typů vrtulníkových jednotek. Z celé struktury je zřejmé, jaký je položen důraz na zvýšení mobilnosti u všech druhů vojsk.

Zvláštní úkoly má vrtulníková brigáda aeromobilní divize – palebnou podporu aeromobilních jednotek, vysazování vrtulníkových výsadků a vedení vzdušného průzkumu.

Podobně můžeme srovnávat náš systém řízení a velení vojskovému letectvu, který je v rámci NATO v podstatě shodný. V americkém systému řízení je větší decentralizace.

Celé řízení vojskového letectva v bojové činnosti je přimknuto ke štábům armádních sborů nebo divizí. U nich jsou skupiny pro řízení taktického letectva, a tak celé středisko řízení bojové činnosti přijímá a koordinuje požadavky velitelů pozemních jednotek na podporu letectvem. K plnění obdobných úkolů se vysílají důstojníci od

vrtníkových brigád k obrněným (mechanizovaným) brigádám. Předsunutí letečtí návodčí jsou v bojových sestavách praporů.

Jsou názory, že je třeba v ČSA současnou organizaci s podřízením vojenského letectva velitelům pozemního vojska zrušit a předat do podřízenosti velitelství letectva a PVOS. Jako důvod je hlavně uváděn nedostatečný odborný dohled při leteckém výcviku, a tím předpoklad leteckých nehod. Tyto názory jsou velice povrchní, chybí jim hlubší analýza a vůbec nejsou myšlenkově dotažené, jak velet vojenskému letectvu při bojové činnosti i jak ho řídit stupněm vševojskového svazu.

Bez ohledu na to, že dochází k celkovému snižování počtů armády, mohly by se vytvořit vrtníkové brigády. Dokonce s představou, že tato vrtníková brigáda by měla být svazkem, v jehož podřízenosti by byl vrtníkový pluk a další letky. Obdobně by tyto brigády mohly být v podřízenosti leteckého sboru nebo ponechány v podřízenosti pozemního vojska při zachování struktury velení armádami a ZVO.

Myslím si, že žádný názor ani návrh nemusí být hned zavržen, ale je nezbytné, aby než bude vysloven, byl promyšlen a podložen fakty nebo zkušenostmi z jiných armád a byl přitom sledován vždy zájem celé armády.

Možná, že jsem nevyčerpal všechny názory, ale jako příklad je to postačující. V současné době je třeba zdokonalovat struktury tak, aby odpovídaly počtům bojových vrtníků, které budou schváleny ve Vídni, a byly vytvořeny podmínky pro výcvik a život lidí.

Při výstavbě vojenského letectva by měly být vzaty v úvahu poznatky od těch armád, které mají zkušenosti z posledních lokálních válek, ale také vycházet z úkolů, které má vojenské letectvo plnit. Pak je zcela jednoznačné, že **vojenské letectvo musí být v podřízenosti pozemního vojska a možná i jedním z druhů pozemního vojska.**

Dále je třeba uvažovat, jak zlepšovat celou jeho organizační strukturu. Jestli chceme mít armádu na úrovni dnešní doby, musíme zvyšovat její mobilnost, a to i počtem vrtníků u jednotlivých druhů vojsk. Zvláštní pozornost je třeba věnovat jejich speciálnímu vybavení pro průzkum všeho druhu a řízení bojové činnosti i palby.

V uskutečňování nás bude hlavně limitovat počet vrtníků, schválený pro naši armádu na vídeňských jednáních, a osob, které bude mít vojenské letectvo k dispozici. Nová struktura by měla být v souladu s organizačními strukturami pozemního vojska.

Ve vlastní organizační struktuře bude výhodné využít i našich zkušeností z řízení vojenského letectva. Nabízejí se dvě možné varianty: